

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :

pe un an . . . . . 8 coroane
 „ 1/2 „ . . . . . 4 „
 „ 1/4 „ . . . . . 2 „
 Prețul unui număr . . . . . 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdia.

Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.

Numărul telefonului : 44.

Manuscripte nu să înapoiază.

Alegerea de episcop.

Vremea se apropie, când sinodul electoral în destul de aproapele 4 Octombrie n. va încerca să dea văduvitei dieceze a Caransebeșului nou conducător. Și tocmai fiindcă terminul e așa de puțin depărtat, se îndesesc șoaptele, cine va fi oare viitorul episcop diecezan.

Din toate punctele de vedere e moment important acela, când se împlinește un post episcopesc, dela care se așteaptă mult pentru neam, pentru biserică, pentru școală și pentru patrie. Iar la noi importanța alegerii crește în urma împrejurării, că *noul* episcop va fi chemat a începe o *eră* nouă în istoria acesteia. Va avea multe să curețe, buruiene să plivească, pentruca să poată prospera agrul încredințat conducerii lui.

Îndoită chibzuință se cere prin urmare dela deputații sinodali, cari vor decide soarta diecezei pe decenii înainte. Cunoscând însă seriozitatea, maturitatea acestor deputați n'avem să ne îndoim, că mitra episcopescă va fi partea celui mai harnic, celui mai vrednic, fiindcă și situațiunea diecezei e foarte serioasă.

Se vorbește de o deplină înțelegere a membrilor sinodali în chestia alegândului vlădică. Cu toate că în timpul din urmă aceia, cari se credeau *atotputernici* în sinod pas de pas trebuiră să experieze, că lumea nu mai jură în vorbele lor.

Oraviceni, cari formează un grup destul de important, cam de demult

au crezut, că trebuie primenită viața bisericească din dieceza noastră. Dar au fost pas de pas urmăriți de *lugojeni*, cari au crezut și mai cred, că în treburi bisericești, ei sunt ultima instanță.

Mai cred... dar lumea credincioșilor nu mai crede, fiindcă prea s'a întinat spiritul bisericesc sub drapelul lor. Neorânduielele din urmă, cari ne-au făcut de rușine biserica și școala, s'au plămădit într'o vreme, când ei erau dictatori atât în sinod, cât și în conzistor. Cu hulă și ocară s'au năpustit asupra tuturor acelor, cari din iubire curată față de biserică, s'au expus pentru a se face rânduială.

Sub regretatul episcop, care voia să fie foarte constituțional, și-au făcut mendrele, fiindcă episcopul făcea numai aceea, ce voia conzistorul, pe care-l credea la culmea chemării sale.

Mare-i fu surpriza amară, când văzu în urma *ordinațiunii ministeriale*, că sfinții săi au abuzat de prea marea sa iubire și încredere în constituționalism. Cu inima plină de mâhnire a trebuit să constate, că *n'a avut sfinți sinceri*, că aceștia totdeauna au căutat numai interesele proprii, ori ale tovarășilor. Chiar și realitatea ordinațiunii ministeriale cercat-au la început s'o ascundă dinaintea bătrânului episcop, care dela alții trebuia să audă îngrozitoarele fapte.

Rar s'a mai abuzat de bunăvoința și totala încredere a unui șef, ca și cum s'a făcut aici de niște oameni, cari apoi faptele lor nechibzuite le

aruncau în fața lumii cu obraznică ne-rușinare bătrâneții episcopului, despre care la însuși conzistor se vorbea în ton necuviincios.

Episcopul despre toate acestea nu știe nimic, el visă realizarea constituționalismului bisericesc făptuit de marele său dascăl, de Șaguna...

Căci lugojenii stăpâneau în sinod, ei în conzistor, având aici pe *pretenii*, cari făceau aceea ce ei dictau...

Abia în zilele din urmă s'a convins bunul episcop de *ființa* unor sfinți ai săi, cari l-au sedns. Și mâhnirea cea mare — e convingere generală — pentru netrebnicia acestora i-a scurtat zilele nainte de vreme.

Acestea sunt *fapte cunoscute*, cari nu le poate desminti nimeni și cari nu pot fi mistificate, oricât s'ar nizu să le întortocheze foaia lor din Lugoj.

* * *

Dor de muncă, energie și mult tact se cere dela viitorul șef al diecezei, pentruca să o aducă în ordine și să restabilească vaza zdruncinată a bisericei în părțile noastre. Tocmai de aceea încontinuu se caută *candidatul*, care ar întruni și dorința sinodalnicilor, dar nici sus, la întărire n'ar da de nici o pedică.

Fiindcă statul, cârmuitorii spun ultimul cuvânt în alegerea dela Caransebeș. În urma acestei și altor împrejurări unul, care ar fi putut figură de candidat, referentul *Badescu* nici nu poate veni în combinațiune, ca unul, care din punct de vedere moral e excepționat de minister, căci *actele imorale* nu se

Izvorul cel mai ieftin de cumpărare din întreaga Ungaria-de-sud este la

Grünberger S. Géza, Karánsebes

Strada principală, față'n față cu bis. rom. cat. — Telefon Nr. 29.

Cel mai mare asortiment și alegere în toate soiurile de haine bărbătești și femeiești, gata, precum: pardisiuri, ghete, pălării, precum și alte feluri de articole de modă. — Băieții de școală pot fi îmbrăcați extraordinar de ieftin din cap până'n picioare. — Prin o încercare de cumpărare se poate convinge fiecare de ieftinătatea dela susnumita firmă. — Pentru fiecare anotimp sosesc cele mai moderne novități.

prescriu nici odată, iar caracterul moral e capitala însușire, ce se cere dela un episcop.

Dar și altcum nu s'ar fi putut trece peste venerabilul nostru arhimandrit, ale cărui superioare însușiri totdeauna l-au predestinat a fi în fruntea unei dieceze.

Se știe deja, că majoritatea sinodului va oferi cârja arhierescă vrednicului arhimandrit Filaret *Musta*, care va ști delătură și sus orice pedecă de întărire.

Nu mai rar se amintește starețul dela Bodrog, arhimandritul *Hamzea*, om cucernic cu multă trecere și vază, care venind din afară neangajat mai bine — se crede — ar face rânduială și pace.

Nu puțini șoptesc și despre protosincelul nou, dr. Iosif *Olariu*, bărbat de litere, cel mai fecund și mai instruit scriitor bisericesc, dela a cărui mână energică și minte luminată se așteaptă mult bine pentru dieceză. Singura pedecă ar fi, că guvernul nu e în curat cu atitudinea lui politică, fiindcă până acum totdeauna a evitat să se pronunțe, pe când cei doi de mai nainte sunt oamenii guvernului. Știrile, ce ne sosesc zilnic, ne spun, că îndeosebi preoțimea întreagă ar fi însuflețită pentru candidatura lui dr. Olariu.

...Majoritatea sinodului însă având în vedere și cazul Sârbilor și nevoind a expune dieceza la mai multe alegeri

va fi cu acel candidat, care e sigur de sancțiunea preainaltă: I. P. Cuv. Sa dl arhim. Filaret *Musta*, cunoscut bine nu numai pentru deosebita-i vrednicie, dar și prin sentimentele sale marcante *patriotice*.

Averea națională.

Ne văităm încontinuu, că suntem săraci. Așa și este. Toate instituțiunile noastre sufer din cauza sărăciei. Nu avem bani să ne susținem cele mai de lipsă instituțiuni: biserica și școala.

Când avem lipsă de bani, recurgem la popor. Poporul nostru e darnic, iubitor de jertfă. Contribuie peste puterile sale la susținerea instituțiilor. Contribuie cu dragă voie, își trage și cea din urmă bucătură dela gura copiilor, pentru că românul dela fire e deștept, iubitor de înaintare, plin de viață.

Din aceste motive am căutat să certăm pe acei nemernici, cari, dându-și aerul de conducători ai poporului, să încuibă pe la diferitele instituțiuni susținute din sudoarea poporului muncitor, și în loc să le conducă bine, ca poporul să aibe folos din multele jertfe, abuzează de încrederea pusă în ei, înstrăinând și folosind pentru scopurile lor *averea* poporului.

Am fost sinceri și fără orice cruțare am combătut pornirile de felul acesta, am tras vâlul de pe acei nemernici, cari s'au atins de banul străin. Am fost certați, ba chiar înferaiți de trădători de neam pentru sinceritatea și iubirea față de instituțiunile noastre.

Am combătut fapte rușinoase și am fost combătuți cu vorbe goale, cu lamentări, că și la alte popoare obvin de aceste, cu bocete băbești. Noi am mers calea noastră, și astăzi multe dintre instituțiunile noastre sunt salvate, libere de multul gavăt.

În timpul din urmă ne vin știri alarmante din sinul partidului național.

Descoperitorul este analfabetul Dimitrie Birăuț. Îl cunoaștem bine. Din ucenic de tipografie a devenit proprietar de foaie. S'a vândut dlui Burdia, ca să scape de foame și închisoare. Pe atunci eră mic și neînsemnat, azi, după ce partidul național a ajuns de rușine cu fițuica „Lupta“. Birăuț mereu își ridică capul, se ia la coate cu toții și din nou voiește să devină cel dintâiu român. Între împrejurările noastre, încercările noastre vor avea rezultat bun pentru el.

Acest analfabet, care deja se sub-scrie „*editor administrator al ziarelor „Lupta“ și „Pop. Rom.“* în numărul 33 al fițuicei sale se răsboiește cu cei dela „Tribuna“ și „Lupta“, cari nu sunt aplicați să-l recunoască de conducător. Nu ne impoartă cearta lor. Nu ne impoartă laudele proprii ale lui Birăuț, care stă în legătură cu oricine, dela care poate spera ajutor, căci doară e lucru prea bine cunoscut, că și în timpul din urmă antișambra pe la deputatul Bocșei *Iulian Weisz*, cerându-i ajutorul în mai multe cauze.

Este treaba partidului național, că a ajuns să fie condus de D. Birăuț.

Pe noi ne privește aceea parte a răspunsului lui Birăuț, unde se arată

FOIȚA.

„AZIA“.

În grădina berăriei stă o pereche tânără la o masă. Par doi îndrăgostiți. El are înfățișarea unui negustor modest: e un fost lucrător ajuns azi patron prin munca și economii. Părul lui negru e aproape strălucitor, fața ovală, prea ovală, cu mustăcioara brună lăsată în jos la colțurile gurei mici cărnoase, nasul drept, sprincenile negre, arcuite, sub cari licăresc ca două lumini de bunătate, ochii negri fac din el un tip de frumusețe. Mijlociu, bine proporționat, în hainele-i cenușii el e aproape elegant.

Tânără are aceeași expresie de bunătate în toată înfățișarea ei, dar ochii albaștrii, sub genele mari, castanii, au un aer de durere nedeslușită; și fața ei albă, rumenă, cu bărbia de un contur artistic, pronunțată, îi dă o nuanță de noblețe, cu ceva ales, ceva afară din cale molatec și blând. Toată fața ei este înconjurată par'că, de un nimb de curăție, și de naivitate gingașe. Întreaga ei ființă arată și mai dulce, mai blajină și curată, când vorbește ei; și fără a se sfii de privirile vecinilor, ea parcă-l mânăncă din ochi de câteori îi adresează el câte o vorbă. Cu aceeași atenție ascultă și tânărul cuvintele ei, și, când glumește ea își arată șirgurile albi, strălucitori, printre cari ese pu-

țintel din vârful limbei, dând răsului ei un aer de ștregărie naivă. Tânără e o fostă fată publică.

Cu un an mai înainte el trecând spre atelier o văzuse în ușa casei. După două zile îi vorbise în treacăt, și ea mișcată, îmbojurată de rușine, uitase să-l poștească în casă. Dar mai târziu, când el încercă să între, ea îi șoptise:

— „Nu! te rog, nu intră aci, fie-ți milă de mine...“ Și convorbirea lor urmase afară, lângă ușe. El nu știă ce să-i spună, ca să nu o jignească. Și ca să nu o mai vadă în casa aceea, îi propuse de-a dreptul să o ia de nevastă.

Ea fugise cu el așa cum se aflase, în papuci fără să-și ia nimica pe dânsa.

Fata odată ajunsă acasă la el, îi lămurise că nu vrea să-i fie soție, deoarece știă la ce aveă să-l expună, și ea nu ar fi vrut cu nici un preț să-l umilească în fața colegilor săi și a cunoscuților.

În schimb tânărul, Florin, nu voise nici măcar să o mai sărute până nu obținuse de la ea, făgăduiala că vrea să se „cunune civil“ cu el. Azia (o prescurtare a numelui Aspazia), își povestise pe scurt viața: o femeie care se da drept prietenă a mamei, dar nu eră decât o vânzătoare de fete, văzând pe mama ei cu trei copii bolnavi de anghină, îi propuse să o arate unui bogătaș bătrân care aveă să sprijine familia. După zbuicium, scurtat de imperioasa necesitate a unui aju-

tor, fata căzu pradă. Ajutorul însă nu ajunsesese; iar copii fură îngropați pe rând. Mama ei desnădăjduită, se lăsase să moară de foame, fără a mai face nici o încercare de rezistență mizeriei. Iar Aspazia, intrată odată în infernul acela, se obicinuisese aproape cu nou fel de viață, când, întâlnirea cu tânărul timid și blând, cu ochii adânci, ca plini de muștrări, o făcu să-și revină. Ea fusese asemeni unui om gata să se înece. O ultimă efortare o adusesese la suprafață.

o adusesese la suprafață.

Ea dăduse de un braț. Florin o zmulsesese din vârtejul în care intrase, avuse puterea să o ducă la liman și acuma după ce o scăpasese eră hotărât să o apere împotriva oricărui.

Azia se uită din nou în ochii lui Florin și-i șoptește cu un aer constrâns.

— „Hai dragă să plecăm, căci am văzut pe cineva care mă cunoaște.“

— „Nu face nimic“, răspunde tânărul „ce, o să fugim de el? Mai stăm numai puțin, să n'avem aerul, că ne ferim. Eu vreau să rămânem.“

Un tânăr de o eleganță discretă, dar cu ceva hotărât, energic, în toate mișcărilor lui s'apropie, și cu o uitătură deschisă, leală, privește spre Azia. Ea pleacă ochii, cu o mișcare de jenă: și e atâta gingășie și durere parcă în ținuta ei, încât tânărul susține lângă masă, își stăpânește surâsul amical și se ivise pe buze, și se retrage zicând politicos, cătră Florin:

economia făcută cu averea poporului. Să-l lăsăm să vorbească:

„Că și asta-i o minciună, o știe popa Moța bine, dar că spune cu o minciună mai mult ori mai puțin, nu-l muștră conștiința. Eu am tipărit foaia cu 40 de coroane mai ieftin la zi, decât oricare tipografie din Budapesta. Am declarat de nenumărate ori înaintea venerabilului președinte G. Pop de Băsești, deputații dr. Mihali, dr. Vaida, dr. Lucaci, dr. Vlad, că abstau ori-și-când dela contract, dacă află vre-o tipografie unde își pot tipări foaia mai ieftin. Nu contractul tipografului a fost cauza, ci aceea, ce a cauzat și căderea „Tribunei“ vechi: averea națională a fost pradă comună pentru toți lipsiții de scrupuli, cari au vrut să se folosească de ea. Popa Moța le știe acestea din experiență, că și el a „lucrat“ la „Tribuna“ veche împreună cu dl Russu Șirianu. Am prevăzut toate acestea dela început. Am spus deputaților, dar nimeni nu m'a ascultat. *A fost lăsate zeci de mii pe mâna — unui corp de redacție și administrație între membrii căruia, dacă au fost și de aceia, a căror cinste nu poate să o suspicioneze nimenea, durere, au avut cuvânt și talente prea bine cunoscute, cari înfierate de mai nainte prin sentințe judecătorești pentru isprăvurile lor, oricine ar fi putut să judece, că nu vor avea altă purtare nici în serviciul organelor partidului național.*

„Cred, că atât „Libertatea“ cât și „Tribuna,“ dacă ar vrea să fie sincere,

ar ști unde să caute cauzele adevărate ale greutăților financiare dela organele partidului național, nu se arunce fără nici cea mai mică muștrare de conștiință toată ura asupra mea“.

Birăuț vorbește limpede, românește. Averea națională a fost lăsată pradă oamenilor lipsiți de scrupuli.

Adecă vorbind românește averea poporului s'a defraudat. Și încă s'a defraudat mult, pentru că Birăuț vorbește de „zeci de mii“.

Acum să ni-se permită câteva întrebări: De unde au venit *zecile de mii*, despre cari Birăuț vorbește ca despre o *avere națională*? Ce înțelege el sub *avere națională*? Oare nu aceștia vor fi banii aduși de secretarul „Ligei“ Florescu, când cu telegrama despre *afacerea cu pădurea*. Cine sunt acei ticăloși fără scrupuli din corpul de redacție al organelor partidului național, cari s'au atins de averea națională. Dorim lumină deplină, pentru că Birăuț a vorbit atât de limpede, că nu se va mai putea aplană afacerea cu vre-o declarație dată de dr. Vlad.

Noi de mult am combătut gunoii adunat prin redacțiile românești, în diferite rânduri am arătat, că politica poporului român se face de niște indivizi incapabili, lipsiți de scrupuli, de niște aventurieri, cari trăiesc din cerșitorii și *tragerea pe sfoară* a binefăcătorilor lor.

Acum însă, după ce *editorul-administrator* al fițucilor partidului național, cel mai competent, declară în public, că *averea națională* a fost *pradă comună* pentru toți lipsiții de scrupuli, cari au avut să se folosească de ea,

și cari de fapt s'au și folosit în cel mai nerușinat mod, pentru-că altcum nu erau silite foile partidului național să ajungă pe mâinile lui Birăuț, care singur a fost silit să se vândă, ca să poată trăi.

În numele poporului român dorim lumină deplină. Ceeace se face în numele unui partid, care pretinde a fi al poporului românesc, are să fie supus controlei publice și să dea seamă despre banul încurs dela popor pe orice cale. În fața desvărilor lui Birăuț, deputații naționaliști, dacă mai țin la demnitatea lor, nu mai pot tăcea, că au datorința să iese înaintea publicului român, să dea darea de seamă și să spună că oare afirmările lui Birăuț corespund sau nu adevărului?

Cinstea lor este în joc, deci au datorința să se spele.

Chestiuni școlare.

Prima programă anuală a gimnaziului nostru.

Suntem la începerea noului an școlar. Vioarele cete de veseli, studenți părăsindu-și vetrele părințești au pornit care în cotro spre a-și căuta hrana sufletească, spre a se intrarma cu armele științei, cari mai apoi să te poată asigura un viitor mai fericit, un traiu mai ușor și o viață mai tictită, și să-i poată face fii folositori neamului și cetățeni bravi și supuși credincioși patriei.

Și era mai mare dragul, când vedeai cu câtă mândrie fac părinții pregătirile de lipsă, pentru a-și trimite copilașii lor la „școli“.

Și astfel de momente de bucurie ni-s'a oferit și nouă grănicerilor, decând prin străduințele bărbaților noștri conducători, cu tra-

după ce îi dă drumul, se repede între năvălitori.

O învălmășeală, însoțită de lovituri, injurături, urmează câteva secunde. „Gomoșii“ fug lăsând doi din ai lor pe jos zvârcolindu-se sub loviturile primite. Gardiștii sosesc în grabă pentru a „constata“ că totul s'a sfârșit.

Mărgărit șoptește unuia din comisarii veniți trei cuvinte magice, cari fac pe toți să se incline respectos; „nepotul prefectului poliției“, și oamenii ordinei par a regreta că s'au amestecat. Unul ia de formă numele celor de față, și Mărgărint, — după ce vede că Azia pleacă neturburată de nimeni, cu Florin, — se depărtează liniștit.

În urma lor publicul din grădină comentează lucrurile petrecute:

— „Auzi domnule, trântorii, feciorii de bani gata! Ce obrăsnicie?! Nici nu mai sunt oamenii siguri de ei, parcă ar fi la Sinaia, așa sunt de obrasnici. Auzi să se lege de nevasta omului, să-l insulte?!“

— „Ori cum! ea este o fostă femeie... știi... d'alea!“

— „Ce are a face! Dacă e nevasta lui... e nevastă!“

— „Bine nevastă, nu zic. Dar să ia de nevastă o cocotă? Când fetele cinstite, azi, mor fete bătrâne? Asta nu se face! Așa le trebuie! Bine le-a făcut! Mai ales lui! Bine i-a făcut!“

(Va urma).

— „Ertăți-mă, vă rog, vă luasem drept un prieten, un cunoscut al meu, pe care îl caut. Ertăți-mă...“

Florin înclină din cap cu un aer constrâns, și pe când tânărul trece la o altă masă, alăturată, el șoptește Aziei:

— „Ce figură leală, simpatică, are tânărul ăsta? Pe el zicea-i că-l cunoști?“

— „Da, este un boer, Mărgărint, fetele îi ziceau Mimi, fiindcă îl cheamă Mihnea...“

Florin își stăpânește o mișcare, și cercând să pară liniștit zice:

— „În tot cazul este un om cu tact, el te-a recunoscut și, ca să nu te jighească și să nu mă jighească nici pe mine, s'a făcut că m'a semuit cu un cunoscut al lui. E foarte delicat...“

— „Da, dar este rău; într'o seară a bătat pe antreprenorul localului cela, știi, fiindcă vroia să mă silească să petrec cu unul pe care nu-l puteam suferi...“

— „Asta a fost cu două seri înainte de a te vedea eu: el căută, în felul ăsta, întâi să se facă iubit de fete... Dar hai să plecăm, că vorbesc prostii, și simt că te jighească cu amintirile mele.“

— „Dar nu mă jighești de loc. Azio, dragă, zău.“

— „Ș'apoi mi-e frică, în fiecare clipă mi-e teamă, că o să te jighească cineva, legându-se de mine. Zău, de atâtea ori am regretat, că m'am lăsat învinsă de iubirea ce am pentru tine, și că ne-am cununat, încă,

dacă nu mi-ar fi că te las trist și stingher, și dacă n'ași ști că ții atât de mult la mine, mi-ași fi făcut seama de mult.“

Tânărul îi ia mâna pe lângă masă, și făcându-se că se apleacă spre pământ, îi sărută degetele pe rând. Dar simte cum mâna ei, are o mișcare ca de spaimă. El se uită spre soția lui și o vede întorcând capul ca să nu fie văzută de cineva.

Doi tineri se apropie de masă, urmași de alți patru sclivisiți. Unul dintre cei doi, zice tare:

— „Uite, frate, Aspazia noastră! Ei, fețișo, nu mai te face că nu ne vezi! Hai fețișo lasă-l pe somnorosul ăsta! Hai să-i tragem un chef la șosea, că tot căutam noi o fată așa frumoasă și blajină ca tine.“

Azia îngălbenită tremurând de emoție, abia are puterea să îngâne:

— „Vă rog lăsați-mă, sunt cu bărbatul meu, vă rog...“

— „Ei așa! strigă răsând, cel mai apropiat. „Bărbatul tău!?!... pentru câte ceasuri îți este bărbat?! Dă-l încolo de pârlit, că mie mi-a trimis azi papa două mii de lei și făceam un chef monstru...“

Un pumn zdravăn al lui Florin îl rostogolește la doi pași. Celalt tânăr uluit, se retrage, dar cei patru rămași în urmă năvălesc cu bastoanele și pumnii ridicați asupra lui Florin. Azia e gata să leșine. O mână puternică o împinge spre altă masă mai în urmă. Ea ridică ochii și vede că Mărgărint,

gere de inimă pentru binele, progresul și înaintarea poporului nostru în cultură, în deosebi prin străduințele ilustrului nostru deputat *Constantin Burdia*, avem și noi gimnaziu în centrul graniței noastre, în Caransebeș. E tânăr, plâpând, abia eșit din fașă, dar destul de limpede grăitor, ca să ne învedereze, că grănicerii noștri, ca Românul peste tot, sunt destul de treji și deștepți, ca să înțeleagă folosul școlii în genere, și al școalelor mai înalte în special.

Ajunge să aruncăm o ochire în primul anuar al gimnaziului nostru, și cu nespuse bucurie vom constata, că abia s'a deschis acest nou focular de creștere, și românașii noștri sătoși au năvălit din toate părțile graniței, ca să se adape din noul izvor al științei.

Și e un păcat de neertat, că conducătorii noștri de mai 'nainte s'au legat cu atâta încăpățănare și îndărătnicie de înființarea unui gimnaziu românesc și n'au căutat să deschidă tineretului nostru calea spre lumină și progres, să satisfacă dorul lui după carte fie și prin un gimnaziu cu limba de propunere maghiară, ca și cel de curând înființat.

Astăzi granița noastră ar avea o pleiadă de bărbați și tineri luminați; astăzi oficiile publice și private din graniță ar putea fi în mâinile fiilor graniței și nu în ale străinilor; astăzi centrele și orașele noastre n'ar fi năpădite de advocați străini, de limba și neamul nostru, ci ar putea avea advocați din odtraslele lor. Așa însă trebuie să facem dureroasa constatare, că în granița noastră cu o populație de peste 100,000 de suflete, afară de preoți și învățători, abia avem un dignitar bisericesc și acela a ajuns de ocară, un istoric cu renume, 2—3 advocați, 1—2 forestieri, 1 medic, 1 veterinar, și alți câțiva amployați de a II-a mână; bărbați de vr'un renume strălucit mai că nu avem nici unul din granița noastră, din neamul nostru.

Granița a escelat numai prin furnizarea de soldați bravi și oficeri iscusiți pe seama oștii împărătești; dela aceștia însă neamul puțin s'a folosit, ei pentru neam sunt — o noare excepțiunilor — *capital mort*; astăzi lumea nu se mai cucerește cu sabia și tunul, ci cu mintea și știința.

Nu-i vorbă, mai bucuroși am fi văzut și noi în Caransebeș un gimnaziu cu limba de propunere română, dar — „Ultra posse, nemo obligatur“, (a face mai mult decât îi îngăduie puterile, nime nu poate fi obligat), și în fine — zisa cronicariului — nu vremile stau sub om, ci săracul om sub vremi!

Noi cei din timpul de față, precum și toate generațiunile viitoare au să-i fie pururea recunoscătoare ilustrului nostru deputat și președinte al comunității de avere, d-lui *Constantin Burdia*, fiului graniței noastre, că ni-a dat și un gimnaziu, cum îl avem astăzi în Caransebeș, numele lui are să strălucească prin toate timpurile ca un monument „aere perennius“, căci fără acel gimnaziu numai puțini favorizați ai sorții, și-ar fi putut agonisi cunoștinți, studii mai înalte, ba, — mai ales în urma noului regulament despre parochii — am fi avut și privescerea rușinoasă, ca până și preoții să ni-i importăm în parochiile mai bunișoare din diezele surori.

Dar gazetarilor „naționaliști“ li-a fost

un prilej binevenit și înființarea gimnaziului, ca să loviască în *Burdia*, ca să-l defaime și să-l clevească, să-l prezinte cetitorilor lor ca pe un om pernicios și primejdios neamului, ca pe un mare „renegat“ și „maghiaron“, care și-a ridicat pepinieră de maghiarizare pe seama grănicerilor săi. Că *Burdia* e român tot așa de bun, de nu mai bun, decât dâșii, aceasta o știm noi, cei ce avem contact mai viu cu dâșul, și o experiență la tot pasul. Că gimnaziul din Caransebeș, ca și toate celelalte gimnazii maghiare din patrie, ne e de mare folos, aceasta o știu ei.

Tactica lor le dictează însă, ca tot, ce provine dela *Burdia*, să fie detestat, ponegrit, din simplul motiv, că dâșul nu joacă după flueratul lor și că despre „fericirea“ neamului său are altă concepții, de cum au „naționaliștii“, concepții, cari, sub referințele actuale, sunt unic îndreptățite, salutare și ducătoare la scop.

Nici vorbă nu poate, fi că cercurile dă-tătoare de măsură la încuviințarea înființării gimnaziului nostru s'ar fi lăsat ademenite de fantoma „maghiarizării“, ce însă n'o putem admite, nouă să ne fie rușine a concede posibilitatea aceasta și deci slăbiciunea noastră, amorul propriu, ambițiunea națională, ba chiar experiența de zeci de secole, ar trebui să ne rețină.

S'au că suntem conștii, adânc pătrunși de trăinicia, tenacitatea și vitalitatea poporului nostru și atunci și n'avem de ce ne teme, sau că ne simțim slabi și neputincioși și atunci zadarnice sunt zvârcolirile noastre. Căci dacă scris ni-i în cartea sorții, ca să ne contopim în poporul maghiar și să dispărem ca națiune de pe acest colț al patriei noastre, atunci, decât a boli o boală lungă, mai bine o moarte curândă; iară dacă scris va fi, ca doinele și horele noastre de pe aceste plaiuri și munți locuiți și stăpâniți de noi să resune până la sfârșitul veacurilor, atunci zădarnică va fi tinda confrăților noștri maghiari. „Dacă lucrul e dela oameni“, — a zis înțeleptul Gamaliel în sinedriul din Ierusalim, chemat a rosti sentința osânditoare asupra apostolilor prinși, — „se va desființa de sine, iar dacă este dela Dumnezeu, voi și așa nu-l veți putea nimici, ba vă veți face luptători împotriva lui Dumnezeu“, și aceasta se potrivește și la situațiunea noastră; ce însă n'are să însemne, că avem să ne dăm plainici întâmplărilor, ci în situațiunea dată să utilizăm în fiecare moment partea practică a lucrurilor.

Că tineretul nostru a utilizat cu prisosință situațiunea dată, despre această neîncredințază o scurtă frunzărare prin anuarul gimnaziului nostru.

Din numărul de 127 al școlărilor, cari au rămas din cei 162 înscriși până la încheierea anului, 99 au fost români gr. or. și 28 străini, între ei și un privatist, sau în procente: 77·95% români și 22·05% străini.

I. Din cei 99 școlari români la examen au reușit:

a) 8 inși (8·09%) pur eminenti; b) 9 inși (9·10%) cu calcul „foarte bun“; deci foarte buni 17 inși (17·19%); c) 25 inși (25·26%) cu calcul „bun“; d) 28 inși (28·23%) cu calcul „suficient“; e) 12 inși (12·13%) cu calcul „nesuficient“ din 1 sau 2 obiecte, cari se pot supune examenului de

emendare sau corigență; f) 17 inși (17·18%) cu calcul „nesuficient“ din 3 sau mai multe obiecte și sunt deci avizați la repetirea clasei. În total 99 inși (99·99%).

II. Din cei 27 școlari străini*) au presat examenul:

a) Cu calcul „pur eminent“ 2 inși (7·40%); b) cu calcul „foarte bun“ — inși (— %); c) cu calcul „bun“ 6 inși (22·22%); d) cu calcul „suficient“ 9 inși (33·33%); e) cu calcul „nesuficient“ din 1 sau 2 obiecte, 6 inși (22·22%); f) cu calcul „nesuficient“ din mai multe obiecte, 4 inși (14·82%). În total 27 inși (99·99%).

Privind aceste date, sease din anuarul școlăii (programa anuală), cui nu-i va râde inima de bucurie, văzând în ce număr mare s'a adăpostit tineretul nostru sub acoperământul noului focular de cultură, că ce rezultate frumoase au realizat tinerii noștri, și că ce material pețios de școală produce granița noastră, care și la acest institut s'a dovedit de cel mai excelent.

Și iarăși cine nu va concede, că fără acest institut și fără internatul înființat de bravul nostru deputat și președinte al comunității de avere pe lângă gimnaziu, câte talente n'ar fi rămas ascunse în negura uitării și nebăgării în seamă și pierdute pentru neamul nostru, iar ogorul de altfel fecund și productiv al poporului român din graniță ar fi rămas și mai departe în părăgineala din trecut.

Ce privește procentul relativ mare al celor cu calcul general „nesuficient“, cauza nu e a se căuta la școlari, ci în școalele, din cari au eșit, și cari nu i-au provăzut din vestul cu cunoștințele preliminare necesare.

De încheere nu pot întrelăsa a nu apela la p. t. profesori ai noului nostru gimnaziu, ca să nu devieze dela problema pedagogiei moderne, ci din mlădițele noastre concrezutele să ne crească: „eactere“. Crescând caractere, vor crește și fiii și cetățeni buni, credincioși și devotați patriei, gata în tot momentul a-și jertfi sângele și avutul lor la caz de nevoie pe altarul patriei-mame.

Codru.

*) Privatistul nu e socotit aci, căci nici nu s'a supus examenului din toate obiectele.

GLOSE.

Se atrage atențiunea universitarilor români, ca să asculte corpurile de literatură ale d-lui Popovici. Aceasta e firește reclamă.

Dar de ce nu propune și n'a propus d-l Popovici nicicând despre literatură cultă, despre care un curs ar interesa și pe studentul în litere, ca și pe cel în medicină sau jură?

Și d-l profesor, căruia i se face reclama, până acum n'a observat aceasta!?

* * *

Doamna Elena se mândrește, că cine i-a fost tată-său, ce a făcut, etc.

...Deși astăzi pe lume o împoartă numai: cine și ce e ea, precum și isprăvile ei.

Oare cu sine însuși nu se poate lăuda?

* * *

Săptămâna viitoare e cea mai așteptată de o parte a sufletelor populației Sebeșului, fiindcă își jacă intrarea în oraș teologii și pedagogii.

* * *

Cineva-mi spunea o comparație foarte nimerită și actuală:

Membrii conzistorului atinși de bagheta ordinațiunii ministeriale se depărtează pe vecie dela conzistor, unul câte unul, cași frunzele veștede îngălbenite ale arborilor, toamna...

* * *

Se zice, că după zidirea gimnaziului afară, multe fete și neveste vor culege flori pe luncă.

* * *

Cel mai vesel om în orașul nostru e referentul școlar: că nu mai trebuie să învețe pedagogie.

NOUTĂȚI.

Regele în Budapesta. Lunia trecută a sosit regele nostru în capitală, unde va locui patru săptămâni. Primirea i-a fost foarte sărbătorească.

Dimitrie Cioloca, doctor în sf. teologie, referent școlar, cu 1 Septembrie v. va fi profesor la institutul teologic. Aici i-se va deschide un mai propriu teren de activitate, decât la scaunul școlar, care — sperăm — se va încredința de astădată unui specialist în ale școlii și legilor ei. De altcum *a fi profesor* eră un vechiu ideal al actualului referent școlar.

Jubileul farmacistului Müller. Societatea din Caransebeș a sărbătorit în 1 Septembrie a. c. jubileul farmacistului F. I. Müller, cetățean, care și-a câștigat multe merite pentru orașul nostru. Totdeauna a fost aici un stâlp al politiceii guvernamentale. Toate notabilitățile orașului s'au grăbit a-i gratula din incidentul jubileului.

La gimnaziu s'au înscris 130 elevi în clasa primă și 100 în a doua.

Școala civilă de băieți din loc din nou are clasa primă, în care s'au înscris 28, în a treia 20, în a patra 24. Clasă a doua nu e. — La fete s'au înscris în clasa I 38, în II 24, III 11, IV 10.

Marin Anghel, notar în Sacul, a trecut la penzie. Cu conducerea oficiului a fost încredințat Armin Barnai.

Substituți de notar. În Furlug a fost numit notar-substitut Herman Stich, în Ramna Iosif Reith.

Conferențele Asociațiunii. Biroul central al *Asociațiunii* a decis, ca să se țină conferențe pentru cărturari în toate centrele românești mai însemnate, în cari se vor găsi cel puțin 3 conferențieri și cel puțin 50 ascultători.

Sunt luate în prospect următoarele centre românești: Abrud, Arad, Beiuș, Bistrița, Blaj, Brad, Brașov, Caransebeș, Cluj, Deva, Făgăraș, Gherla, Hațeg, Lugoj, Năsăud, Oradea, Orăștie, Oravița, Săliște, Sibiu, Timișoara.

Populația României e de 6,684.265. În anul acesta a crescut cu 98.693 suflete.

Delegațiunile își vor ține sfaturile în toamna aceasta în Budapesta și adevărat începând cu 29 Septembrie n.

Școală civilă nouă. La tot pasul se poate vedea marea bunăvoință, ce cărmuitorii de acum o au față de poporul nostru românesc, dupăcum ne spune și știrea următoare.

Ni-se scrie adevărat din Hațeg: Ministrul școlilor a deschis aici o nouă școală civilă de stat, în care se va propune și limba latină. Partea covârșitoare din școlari sunt Români. Dreptaceea bunul ministru a poruncit, ca pentru elevii români să se propue și limba română cu caracter obligator.

Universitatea a treia. Din Dobrița va merge în curând o deputațiune de o sută membri, sub conducerea comitetului suprem de acolo, la Budapesta, pentruca să roage pe Maiestatea Sa, se permită, ca universitatea a treia să fie ridicată în Dobrița. Aceeaș deputațiune va prezenta și un memorandum ministrului de culte și instrucțiune publică, în care se vor arăta meritele pe cari și le-a câștigat orașul Dobrița pe terenul cultural și cari îl îndreptătesc se primească între zidurile sale universitatea a treia.

Fidanțare. Domnul Ioan Ionescu, învățător în Nicolinț-Mare s'a fidanțat cu dragălașa domnișoară Ida Petcu tot din Nicolinț-Mare. — Felicitările noastre!

— Ernst Grau, fiul marelui industriaș din loc, s'a logodit cu d-șoara Ana Strell din Seghedin.

Plumbi la manevre. Aproape an de an se poate citi, cum la manevre, pușcându-se cu plumbi, se întâmplă nefericiri.

La manevrele de brigadă de lângă Cothalm s'a pușcat cu plumbi. Un suboficer din regimentul 2, a fost nimerit la picior,

Mai zilele trecute la manevrele corpului nostru, ce se țin pe lângă *Temes Rékás*, un glonț a trecut în imediată apropiere a șefului de corp, Liborius Frank.

Adunări de controlă pentru feciori nu vor fi în acest an, după cum a ordonat ministrul de război.

Meseriașii recunoscători. În ședința de Joi (3 Septembrie n. c.), comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, luând act de mulțămăntă conzistorului diecesan din Caransebeș pentru condolențele adresate de meseriașii din Sibiu, din privilegiul morții bunului arhieru Nicolae Popea, comitetul cu considerare la faptul, că P. S. Sa și-a testat o mare parte a averii pentru clasa meseriașilor și cu considerare la împrejurarea, că

P. Sa a fost nașul steagului Reuniunii și unul din cei mai calzi sprijinitori ai ei, hotărâre a luat ca „fondul masa învățăcelor meseriași“ să poarte pe veci numele „Fondul episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelor“. Tot în acea ședință comitetul a luat act cu mulțumită de darul de 20 cor. făcut acestui fond de Preacuvioșia Sa d-l vicar Vasile Mangra din Oradea-Mare în loc de cunună peritoare pe cosciugul blândului episcop Nicolae Popea.

Hoț din dragoste. Nu a perit încă romanticismul din popor. Și azi mai sunt, cari cred, că dragostea se poate sili.

În astfel de cazuri flăcăul fură fata, ce o iubește, o duce acasă și-o ține acolo, pânece părinții, or ai lui, or ai ei se învoesc cu căsătorie. Numai cât azi din paradisul dragostei ajunge îndrăznețul flăcău în umeda oada a temniței.

Cu toate acestea însă tot mai sunt de aceia, cari cred, că în așa radical chip pot ajunge fericiți. Așa ne spune cel puțin întâmplarea cu *Gioca Beliu*, fecior din Ulma.

Auzise, că idealul său, Draga *Groici*, a mers la Vârșeț, la rude. El s'a dus cu o căruță după ea și când fata n'a voit de bunăvoie să-l urmeze, cu forța a pus-o în căruță și a plecat. Jandarmii înștiințați de rudele fetei, au aflat pe îndrăgostitul flăcău, au dus fata acasă, iar pe flăcău l-au lăsat liber, fiindcă părinții de bucurie, că și-au aflat fata, și-au retras pâra contra prea îndrăgostitului fecior, care e numai de 18 ani. Frumoasa Draga încă a trecut numai peste cincisprezece primăveri.

Circus Maximus la Roma. Bigot a făcut săpături pe locul unde a fost circus Maximus, pe cheltuiala Academiei. Până acum nu se cunoștea nici întinderea adevărată a circului, nici amănuntele lui. Bigot a găsit locul lojelor și linia carcerelor (în cari stăteau carele). A mai aflat lățimea treptelor, pe cari stăteau privitorii și întinderea arenei.

Face apropierea însemantă între acest circ și altele.

Bigot a făcut un plan în relief, care dă poziția și forma tuturor monumentelor antice, ale căror urme s'au mai aflat în Roma. Planul dă o icoană vie a Romei vechi, și va fi adevărată minune, când va fi gata.

Puterea vindecătoare naturală cea mai mare, care lumea o cunoaște, e: Electricitatea. Specialiști de primul rang dovedesc, că nu există o putere vindecătoare mai folosită și mai cu succes, ca curentul electric. Creerul și corpul omului e o baterie electrică și nervii corespund firele electrice conducătoare: simțirile percepute de nervi sunt procese electrice prin ce funcțiunea organelor se bazează pe electricitate. E lucru constatat, că în contra celor mai multe morburii electricitatea e modul de vindecare cel mai eminent. Folosiți deci electricitatea: electrovitalizer e cel mai idcal aparat electric, care ni-l face cunoscut mai amănunțit cartea apărută numai acum modern Villamos-Gyógymód. Disertația aceasta atât de folosită o trimite fiecărui gratuit și fără franco institutul medical elektro vitalizer din Budapest, Károly-körut 2, félelemct 50.

Femeile geniale. Oscar Schmitz publică în „Berliner Tagblatt“ o anchetă foarte spirituală asupra geniului femeilor. Iată ce spune dânsul, în introducere :

Deși nu se prea poate să fi fost vreodată femei geniale — puținele numite astfel nu sunt, aproximativ, așa de incontestabile din acest punct de vedere, ca de pildă, Cesar sau Friedrich cel Mare, Shakespeare, ori Beethoven — totuși pot să afirm, că printre femei se găsesc mai multe capete geniale ca printre noi bărbații.

Printre femei se află mai puține poete, dar mai multe suflete cucernice, mai puțini medici, dar mai multe îngr jitoare de bolnavi.

Se poate, ca întreg geniul repartizat asupra femeilor să fie tot așa de mare ca și cel ce revine bărbaților, dar la femei, împărțirea e mai comunistă. La bărbați însă, în fața unei clase de capitaliști, care în adevăr covârșește pe aceea a femeilor, stă un proletariat uriaș bărbătesc.

Schmitz vorbește apoi despre însușirile femeii și zice :

E greșită credința, că numai femei foarte însemnate au influență inspiratoare, rodnică. Ea poate porni și dela femeia mai simplă, din clasa de mijloc. O femeie incultă poate fi sublimă, pe când bărbatul incult e totdeauna un om de rând. Un bărbat, care are o slujbă de subaltern, e aproape totdeauna o femeie, adevărată fire chiar când trebuie să facă guvernanta sau lucrează într'o prăvălie. De aceea bărbatului i-se îngăduie ușor dragostea și căsătoria cu o femeie de pe o treaptă mai joasă ca a lui.

Femeia însă care ia de bărbat pe un om de pe o treaptă inferioară e amenințată să fie disprețuită.

Poșta Redacției.

M. Z. în Șopotul vechiu. Mai bucuros primim știri despre întâmpinările, ce se petrec în provincie. — *M. B. inv. în Cireșa.* Ca corespondent te vedem tare bucuros în corpul colaboratorilor noștri. Articole economice, tot, ce ar interesa poporul publicăm cu plăcere. — *Curiosul în Timișoara.* Părerile noastre referitor la candidații pentru episcopie le poți ceti în articolul nostru de fond. — Că ordinațiunea ministerială va trebui eșecată în toată a sa întregime, e evident și sigur. Mai mult deocamdată nu putem comunica. Dșoara A. în O. Dacă respectivul îți e simpatic, poți să te decizi a-i fi soție. — *C. pedagog în T.* Sigur vor fi și în acest an patru cursuri. Profesorul M. a demisionat. Încolo vor fi profesorii cei vechi. — *Lugojanul.* Ne comunică, că la-i văzut bând bere pela restaurantul dela gara din Lugoj, consecvent în fiecare zi. A fost pela prietiniții săi de acolo, ca dimpreună cu ei să-și redacteze răspunsul la cauza, ce s'a tractat în una din ședințele trecute ale consistorului plenar. Răspuns și achitare foarte incorectă. Actele imorale nu se prescriu nicicând, iar a absolvă pe cineva fără cercetare, e curios, dacă nu absurd.

SE CAUTĂ la Tipografia Jacobovits din loc un elev spre a învăța arta tipografică. Reflectanților li-se cere să aibă pe lângă vârsta de cel puțin 14 ani împliniți acte doveditoare că au absolvat 2 clase civile

Sfaturi economice.

În atențiunea economilor, cari simțesc lipsa de nutreț.

Seceta din anul acesta a pricinuit mari stricăciuni în plantele de nutreț, așa că în mai multe ținuturi ale țării se simțește lipsa de nutreț.

Partea cea mai mare a economilor noștri crede, că modul cel mai simplu pentru a scăpa de lipsa de nutreț este împuținarea vitelor, fără să bage însă de seamă că pe calea aceasta își fac înșiși lor pagubă, de oarece împuținându-se vitele, se împuținează și gunoiul pentru îngreșarea pământului. Iși mai fac și o altă pagubă, adevărat, scoțând vitele de prisos la piață, ei sunt nevoiți să le vândă pe un preț aproape de nimica, deoarece numărul vitelor scoase la vânzare este atât de mare, încât economilor nu li-se pot oferi (da) prețuri mai bune. Drept aceea nu prin vânzarea, adevărată împuținarea vitelor trebuie să se înlăture lipsa de nutreț, ci trebuie căutate alte mijloace pentru a face posibilă iernarea vitelor. Aceasta se poate realiza în două feluri: dacă ne îngrijim de timpuriu de nutreț pentru a avea pe iarnă, și dacă ne dăm silința să scurtăm perioada (vremea) de iernat.

Ca să putem face aceasta, trebuie să ne nizuim: 1. a lungi cât se poate timpul nutririi vitelor cu nutreț verde și a înmulți cantitatea nutrețului pentru iarnă; 2. a sămăna astfel de plante, cari în primăvara anului viitor să dea nutreț verde timpuriu pentru vite; 3. a întrebuiți ca nutreț orice plantă, care are valoarea de nutreț.

Deoarece timpul sămănării plantelor de nutreț pentru anul acesta a trecut deja, un alt mijloc pentru a ne apăra împotriva lipsei de nutreț este, cu care ne vom îndeletnici aci mai amănunțit. Anume, ca la primăvară să avem de timpuriu nutreț verde pentru vite, la toamnă trebuie să sămănam plante de nutreț, cum sunt: secara de nutreț, trifoiul purpuriu, mestecătura de mazărice, mestecătura de mazere de toamnă și mazărice, și mestecătura de Keszthely.

Secara de nutreț trebuie sămănată după cât e cu putință în pământ de curând gunoit și mai des, ca secara sămănată pentru sămănțe, iar primăvara trebuie cosită nainte de ce ar scoate spic. Pentru a produce fân nu e bună, căci fânul ce-l dă e slab și fără mult spor, însă ca nutreț verde timpuriu are mare preț.

Trifoiul purpuriu. În urmă timpului scurt în care să desvultă, este mai ales potrivit ca plantă de nutreț sămănată printre alte plante de nutreț. Ce privește solul (pământul) în care crește, mai ales îi prieste

locul nisipos și lutos din slatină, unde din pricina aceasta, și poate și din alte împrejurări, luțerna și trifoiul nu să fac.

Dacă trifoiul acesta să samănă pe Alfold, pe la sfârșitul lui August, adevărat pe la începutul lunii Septembrie, atunci, dacă timpul e priincios, trifoiul toamna să desvultă și să intrăm așa că n'avem să ne temem că va degera, după cum dovedesc experiențele (încercările) făcute în timpul mai nou. Nu e bine să ne grăbim cu sămănatul, de oarece planta aceasta în urma creșterii repede iarna pătura groasă de zăpadă o poate ușor înăbuși. În ținuturi mai reci însă nu e bine să se sămene mai târziu de cele dântăi zile ale lunii Septembrie, din pricina că nu să poate bine întări în pământ ca să îndure ușor gerul. În ținuturi de tot reci și multoase nu vă sfătuim să o sămănați.

Cu privire la cvantitatea de lipsă la sămănat, la o holdă (lanț) catastrală ajung 15—20 klgrame, iar dacă să samănă cu șirul, atunci ajung și 12—17 klgrame.

(Va urma.)

1832—1908. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a karánsebesi kir. járásbíró-ság 1908. évi Sp. 383/7. számú végzése következtében dr. Gergely Illés karánsebesi ügyvéd által képviselt Tyll László javára Lichtneckert János s. t. karánsebesi lakosok ellen 516 kor. s jár. erejéig 1908. évi július hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 4590 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kocsik, lovak, vendéglői berendezés, butorok, amely ingók Baneth Géza 384 kor., Vinea magyar bormelők r.-t. 200 kor. s. j. kielégítésére is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a karánsebesi kir. járásbíró-ság 1908. évi V. 809/3. számú végzése folytán 516 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi március hó 11-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 205 kor.90 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, adósok lakásán leendő megtartására **1908. évi szeptember hó 21-ik napjának d. e. 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Karánsebesen 1908. évi augusztus hó 10-ik napján.

Szentmiklósy András,
kir. jbir. végrehajtó.

MOBILE de tot felul, mare asortiment cu prețuri moderate
se află la **George Frohnmeier,** măsar

DEPOSIT :

Caransebes, Str. Principala
în Casa Diecezana

2327—908. kap. sz.

Publicațiune.

Târgul de țară

proxim al Caransebeșului

se va ține în 1, 2 și 3 Octombrie
st. nou 1908, adică Joi, Vineri și
Sâmbătă.

Caransebeș, la 31 August 1908.

Dragomir,
câp. oraș.

2 Ucenici

cu destulă pregătire, se primesc la

„Severineana“

soc. com. pe acții în Caransebeș.

Ludovic Steiner

profesor de cant, clavier și acordator.

Locuște : 4—6

Caransebeș, str. bisericii Nr. 344.

In comuna Buzeu

(ROMÂNIA)

se află spre vânzare 573□ metrii, loc
din parcela la Nr. 5. Bulevardul Viitorului.Informațiuni mai aproape dă administrația
a acestui ziar.

13228—1908. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent-Mihály

országos vásár

folyó évi szeptember hó 24-étől
bezárólag szeptember hó 28-éig
fog megtartatni.Mindenféle állat felhajtása az országos vásarra
szeptember hó 24-től, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve
meg van engedve.

Temesvárott, 1908. évi szeptember 1-én.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferencz, főkapitány.

TIPOGRAFIA

LUI

Josif Jacobovits,

: : CARANSEBEȘ, edificiul LICHTNECKERT : :
aranjată după stilul cel mai nou, primește spre efectuare totfelul de
tipărituri bătătoare în arta tipografică precum :Bilete de vizită, plicuri, anunțuri
de fidanțare și căsătorie
învitări pentru petreceri și
baluri, anunțuri funebre,
Opuri și Broșuri, Reviste,
Registre, Tabele pentru ofi-
ciile notariale, comunale și
cercuale, tipărituri petru can-
celariile advocațiale, precum
și a tuturor institutelor decredit și păstrare, Prețuri
curente, Cataloguri, Placate,
și foi volante. Tipărituri în
mai multe colori. Mare asor-
timent în hârtie pentru can-
celarii, cartoane pentru bilete
de vizită, fidanțare și căsă-
torie, cassette foarte elegante
cu hârtie de scris în dife-
: : : : rite colori. : : : :

Comandele se efectuează repede și cu acuratețe.

: Prețuri foarte eține și moderate. :

R. GRAU, CARANSEBES

Telefon 47.

păpucar.

Telefon 47.

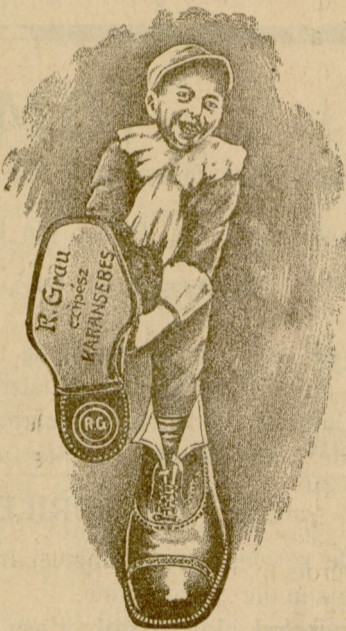
Cel mai mare magazin de ghetes
pentru dame, domni și copii.Singurul vânzător a renumitelor
fabricate :

Cobrak și Danubia

precum și a ghetelor curat americane.

Face ghetes fine și moderne după măsură.

≡ Reparează prompt și ețin. ≡

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Multe referințe de primul rang.

Indrumări și pro-
specte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie
și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

TELEFON
63—01.

Mersul Trenurilor

Din Caransebeș la Lugoș pleacă :

Trenul Expr.-Orient : în fiecare Miercuri și
Duminică la 6 oare 2 min. p. m.
Trenul accelerat : la 5 oare 28 min. dim. și
11 oare 21 min. a. m.
Trenul personal : la 3 oare 55 m. dim., 9 oare 42
min. a. m. și 4 oare 59 m. p. m.

Din Lugoș la Caransebeș sosește :

Trenul Expr.-Orient : în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.
Trenul accelerat : la 4 oare 53 min. p. m.
și 10 oare 33 minute seara.
Trenul de persoane : la 8 oare 48 min. dim.
la 10 oare 42 m. a. m., la 5 oare
57 m. p. m. și la 9 oare 56 m.
seara.

Din Caransebeș la Orsova pleacă :

Trenul Expr.-Orient : în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.
Trenul accelerat : la 4 oare 53 m. p. m. și
la 10 oare 29 m. seara.
Trenul de persoane la 10 oare 42 m. a. m.
și 5 oare 57 m. p. m.

Din Orsova la Caransebeș sosește ;

Trenul Expr.-Orient : în fiecare Miercuri și
Duminica la 6 oare 2 m. p. m.
Trenul accelerat : la 5 oare 28 m. dim. și
la 11 oare 21 m. a. m.
Trenul de persoane : la 9 oare 42 m. a. m.
și la 4 oare 59 m. p. m.

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi ipotecare replăti-
bile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale ;
împrumuturi cambiale cu acoperire ipote-
cară, escontează cambii cu 3, eventual cu
2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni,
acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe ama-
nete și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele
neridicate se adaugă în 6 luni, anume la
1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la ca-
pital și se fructifică mai departe. Darea
pentru interesele de depuneri o solvește
institutul. Depuneri se pot face și prin poștă,
având a se indica adresa exactă a de-
ponentului. Rezolvarea urmează cu întoar-
cerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot
face prin poștă.

Direcțiunea.

APĂ MINERALĂ PHOENIX
DIN BUZIÁS

Succes extraordinar la
Suferințe de rărunchi și beșică
NATURAL, PLĂCUTĂ ACRICIUNE (LIPSITĂ DE FIER).
Apă de masă extraordinar de recreatoare.
Vindecă, recorește. Recomandată de medici.
Ca apă de cură are efect escelent la morburi de rărunchi și beșică, catar cronic de rărunchi, formațiuni de piatră, precum și morburi catarale de secrețiune.

Prospecte trimite la cerere administrația izvoarelor :
 Direcțiunea băilor MUSCHONG în Buziásfördö.

BAZARUL „LA COROANA“

Kohn & Zweig

CARANSEBEȘ

Recomandă prăvălia lor bine
asortată în mode, manufacturi
și mărfuri curente.

Noutăți de sezon se pot cumpăra totdeauna.

BAZARUL „LA COROANA“

TOMA FINZ

Măestru lemnar, întreprinzător de zidiri și negustor de lemne în Caransebeș.

Recomand M. On. Public din Caransebeș și jur bine asortatul meu

Deposit de lemne de clădit

de brad, de molin, de gorun și de teiu, de blane de latezi, de trepte, de scânduri
de molin ghiluite și ghinuite (gefalzt) pentru padimente, toate deplin uscate, mai
departe **Cement de Portland**, carton asfaltat pentru acoperiș, pături de izolare,
penru a depărta umezeala peretilor, cătrană (boază) și carbolineu cu

PRETURILE MAI MODERATE

Comandele se efectuează prompt și în modul cel mai conștiințios și se espediează
în toate stațiunile căilor ferate.

Întreprind clădiri noi : Case de locuit, clădiri de școală, de biserici și de
poduri, fac padimente de terrase în biserici și primesc tot felul de renovări la
edificii vechi, fac acoperișuri de carton asfaltat în calitate excelentă și pe acope-
rișuri vechi de șindilă, acoperișuri bine probate.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai
:: moderate la administrația foii noastre. ::

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOŢII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACOBOVITS. CARANSEBEȘ.